

అమ్మకన్నడు

దేదయం 'రెలు దిగి వచ్చాడు చందం. అది అత్తవారి పల్లెటూరు. అందువల్ల మాంచి డాబు, దర్పంతో ఉన్నాడు.

చంద్రం మామగారు ఊళ్లో లేరు. త్వర త్వరగా భోజనం ముగించి మధ్యాహ్నం పులెండలో—ఊరు విడిచి, రేపు దాటి... రైలుకట్టకు అడ్డంపడి, రాతిభూముల్ని దాటుకుంటూ, సిగరెట్టుమీద సిగరెట్టు ముట్టించి, ఈలవేస్తూ, ఆ కాకం వంక చూస్తూ, దూరాన ఉన్న దిబ్బవద్ద పాలానికి కేకుకొన్నాడు, చంద్రం. అతని చేలో ఆ రోజు కుప్పవూర్చిడి. పనులు కుంకుమ క్రింద తన పేల్లికి మామగారిచ్చిన చేసది.

పడుగుమీది కెక్కి బ్రాక్టరు తిరుగు తోంది. తిరగలి తిరిగినట్టు. అసిరిగాడు ఎదురై "ఎప్పుడొచ్చావు వోరో!" అంటూ మందంగా నవ్వాడు. చిలువవ్యసనా ధానంగా ఇచ్చి కడిమిలోకి పాగాడు, చంద్రం. ముఖంమీదికి గడ్డిదూగర పడ్తోంది. కడిమిలోపల 'కాండ్స్' కొట్టాడు. పడుగు లాగుతూ మితాయి రామయ్య పరుగునవచ్చి జనుము చేలో X ట్టు మీద గడ్డిపరచి 'కూర్చోండి'న్నాడు, వినయంతో ప్రక్క కొదిగి. "ఉదయ మించావురా! ఈ ఎండలో పడి తమరు రావాలా?—నే నున్నానుగా" అన్నాడు. నవ్వి ఊరుకున్నాడు, చంద్రం.

చంద్రం కూర్చుంటూ గడ్డియారం వంక చూశాడు. ఒంటిగంటా యేభై విసుపాలయింది. ఎండ మండిపోతోంది. బ్రాక్టరు వేగంగా తిరుగుతోంది. మిరాయి రామయ్య కూలీలను అడలిస్తున్నాడు. "పడుగు త్వరగా లాగం"డంటూ = బ్రాక్టరు వేగం తగ్గి ఒక ప్రక్కకొచ్చి ఆగింది. అసిరిగా డవతల వెపున కొంతో గడ్డిలాగి కడిమి మీదకు విసురుతున్నాడు. ఇవతలవైపున కూర్చున్న చంద్రం "వోవ! దొంగనాటకం వాడూనూ—నేనొచ్చావని పనిలోపూనుకున్నాడు" అనుకున్నాడు. జరిగిన వరబుతువులో... చేలో ఊళ్ళువు ముప్పయిమంది కూలీలను తీసుకు రమ్మంటే—వాడు ముప్పయి ఇద్దర్ని తీసుకు వచ్చాడు. అక్కడేతనకూవాడికితగవొచ్చింది పొగనుకోతు వెళ్వ! ఎదురుగావున్న బ్రాక్టరు డైవరు తనను చూస్తున్నాడు!... తన తీవి, సంస్కారము...అందానికి తనే

సిగ్గుపోయాడు. తెల్లటి నాజూకైన, వెలగల, పలుచని లాల్చీ ఆ ఎండలో తన అందాన్ని మరింగ వృష్టపరుస్తోంది. మరి వాడు చూస్తున్నాడంటే— ఎందుకు చూడదూ? పల్లెటూరి మొహం! అనుకుని వెక్కిరింతగా చూశాడు. బ్రాక్టరుతోలే మనిషి ముఖం తప్పించుకున్నాడు. న వృష్టకున్నాడు, చంద్రం. పాపం! వాడి కేం తెలుసు మరి? అని జాలిపడ్డాడు. వాడేకాదు, చాలామంది ఆలాంటివాళ్లు ఉన్నారని సమాధానపడ్డాడు.

కళ్ళంలో కలుపుపగుసున్నాడు. చుటుగా ప్రతికూలి రొమ్మునిలిచి పనిచేస్తున్నాడు. "రైతువచ్చాడని గ్రహించుకున్నారు;" అని ఊహించిన చంద్రం విజయ గర్వంతో లేచి నుంచున్నాడు. బ్రాక్టరు ఒక్కసారి విడిలించుకుని మదపుతేసుకులా మళ్ళీ కుప్ప మీదికెక్కింది. గద్ద ఒకటి కడిమిమీదుగా

.....

దండమాడి బాలగంగాధరరావు

..... ఎగురుతోంది. తన కెత్తిమీద తన్నిపోతుం దేమానని విత్తరపోయి కూర్చున్నాడు చంద్రం. గద్ద ఆకాశంలోకి ఎగిరిపోయింది. అసిరిగాడు దానివంక నిక్కినిక్కిచూస్తున్నాడు. 'దొంగవెళ్వ! వాడిమావేవేరు,' అనుకున్నాడు చంద్రం. మితాయిరామయ్య ఆలాపనిలో సతమతమాతుంటే. పిడు ఊరికే కూర్చోటం చంద్రానికి మంచు కొచ్చింది. బివా, వాడిమీద అధికారం చెలాయించే ధైర్యంలేదు. కాని, ఊరుకోలేకపోయాడు. "అసిరిగా! కూర్చున్నావేరా," మెత్తగా తిల్లేధోరిణిలో అన్నాడు కాని ఆధ్వని వేలవంగా జాలిగా వినిపించింది ఆతనికే. ఆంతలోనే అసిరిగాడు "ఎందుకీ దూగరలో కొత్తారు? దూరానపోయి కూకోక"—అని కసిరి పనిలోజొరబడ్డాడు. చివుక్కుమంది చంద్రం ప్రాణం. ఈపడింపు ధ్వని అతన్ని కుంగడిసింది. "పిడిదగరున్న రోX మేయిది" అనుకున్నాడు. మనస్సులో అసిరిని తిట్టుకుంటూ, పైకిమాత్రం ఏమీజరగనట్లు గట్టు మీదికెళ్ళి కూర్చున్నాడు.

అసిరిగాడు చంద్రం మాను కాఘవయ్య

గారిపాలేరు. కాఘవయ్యగారి తండ్రికొలం నుంచీ వాడు ఉంటున్నాడు. పూర్ణవృద్ధు. డైనా, వాడికింకా పిక్కిబలం చావలేదు ఆపాలంమీద పడి ఉంటున్నాడు. అతనిక్కచ్చి, గడుసుస్వభావంకల మనిషి వాడు. ఎదురు మనిషి అపార్థంచేసుకునే వాలకం అసిరిగాడిది. కాని చెడ్డవాడుకాదు. చంద్రానికి అసిరిగాడంటే అనుమానము, భయమాను. తెలవిగుగుగా అగుపిస్తాడు అసిరి. అందుకు చంద్రానికి వట్లమంట, కనుకనే, మితాయి రామయ్య అనే ఆప్తారి కాపుని తనపాలంమీద నిగామానుగా మామ గారితోచెప్పి మరీవేయించుకున్నాడు.

బ్రాక్టరు దిగివెళ్ళిపోయింది. పడుగులాగి, వడ్డకల్లిం ఒకదరికి కేరుస్తున్నాడు. నాలుగు గంటలు కావచ్చింది. తూరుపుగాలి విసురుతోంది. కొండలు పోతపోస్తున్నాడు. కొండరు కళ్ళింతుడుస్తున్నాడు. చీకటిపడక ముందే పనిపూరిచేయాల్సి అసిరిగాడు తోందరచేస్తున్నాడు.

ఇంటివద్దనుంచి చంద్రానికి ప్లాస్కులో టీ, ఫలహారం వచ్చింది. దూగరపడుతోందని దూరంగా జోడగట్టుపై X డి ప ర చాడు మితాయి రామయ్య. వాడి నేవకు మున్నడై గడ్డిమీద కూర్చుంటూ చంద్రం, మితాయి రామయ్యను కూడా కూర్చోమన్నాడు. తాను కొంతి తిని, మిగిలినది కాపువైపు త్రోశాడు.

పగపడిపోత అయింది. 'టీ' మిగిలించి గుట్టకవేస్తూ "తమ రిప్పడు రాజమండ్రీలో నేనా ఉండటం?" అని అడిగాడు రామయ్య. "అవును" అన్నట్లు పకిలించాడు, చంద్రం. దూరాన అసిరిగాడు తనవంకే చూస్తుంటే, మనస్సులో చంద్రం తిట్టుకున్నాడు. "అక్కడే తమకు పోలేడు వ్యాపార మటగా!" "కాదుమరీ! అక్కడే వెల్లూల వెల్లన్నీ దిరిదాపూ చూవేగా" "చి తించి తిలం" అంటూ "తమరు రెండురోజు లంటారా?" అన్నాడు మితాయి రామయ్య. "అట్టే! నాక్కడోయ్ తీరుబడి. మామ గారు ఉత్తరాలమీద ఉత్తరాలు వ్రాసుంటే రాక తప్పింది కాదు. ఒక్కసో నా నేనక్కడలేకపోతే అన్ని పనులూ ఆగిపోతవి" అన్నాడు చంద్రం.

మొత్తంమీద అసిరిగాడు పోత అయిం

దనిపించాడు. మితాయి రామయ్య రైతువద్ద నుంచి లేచి రాసివద్దకు వెళ్ళాడు. కూలీలు వెళ్ళిపోయే వొందరలో తోమ్ము విలుచుకు పనిచేస్తున్నారు. వాల్లికు "అబ్బో కౌన్ అవతలకు జరపండి" - "ఇదుగో! రాసిమీద మరరిగడి చేయండి" అంటూ రామయ్య పురమాయిస్తూన్నాడు.

పళ్ళిమాకొకాన నూర్యబింబం పెద్దరై - ఎఱ్ఱనై కుంకుమరంగుతో సముద్రగర్భంలో అదృశ్యమయింది. చంద్రానికి ఇంటివద్ద నుండి కబురు వచ్చింది. చీకటి రాకముంజే ఇంటికి విచ్చేయమని. అది అర్ధాంగి పంపిన నీటికబురు! "అమాయకురాలు! అని నవ్వు కున్నాడు చంద్రం. "వెళ్ళండి బాబూ!" అంటూ మితాయిరామయ్య ప్రాణేషు పడ్డాడు "రాత్రి మరవో ఇక్కడ?" ప్రశ్నించాడు అసిరిగాడు చంకన కఱబెట్టి, బాడ్లొ నుంచి పుగాతుతీస్తూ, వాడికిదంతో మంట. వాడి హయానులో రైతు ఎప్పుడూ పాలాని కొచ్చిన లోత జ్ఞాపకంలేదు. "ఎవరేమిటి, నేనులేనా?... నీవు రావూ? త్రాగి పడు కుండామనుకుంటున్నావా?" అన్నాడు తొందరలోందరగా మితాయిరామయ్య. అది వినిపించుకోకుండా అసిరి కూనిరాగం తీస్తున్నాడు. చంద్రం ఆశ్చర్యంతో "త్రాగు తాజేమిటి నీడు?" అన్నాడు. "సరీగా ముంతవుండారీ-గాడివకొడుక్కి" అంటూ మితాయిరామయ్య నవ్వాడు. అసిరిగాడు రుస్, రు:చూస్తూ "కోరుకోవయ్యా నీకబుర్ల కేటిగాని" అంటూ చంద్రంవంక చూసి 'తమరు పదండి దొరా! నేనుంటా నిక్కడ" అన్నాడు. "ఏద్యావులే" అనుకున్నాడు స్వగతంగా చంద్రం.

చంద్రానికి సమస్య అయింది. ఆసలే అనుననవు మనిషి. రాత్రిగడిస్తే మర్నీ సంవత్సరంవరకూ ఏ బాధా ఉండదు. 'ఓసికపదాం' అనుకున్నాడు. మితాయి రామయ్యతో "నువ్వెళ్ళి అన్నం తీసుకురా మేముంటాం ఇక్కడ" అన్నాడు. "కొంచం ప్రొద్దుపోతుంది మరి. తెల్లవారు ఝూముకు బళ్ళివాళ్ళను రమ్మనొదూ" అన్నాడు రామయ్య. "అలాగేలే" అన్నాడు చంద్రం. "కోడి కూసేతలికే బిలి వచ్చేమాదిరి చూడ వయ్యా రామయ్యో" అన్నాడు అసిరి గాడు. మితాయి రామయ్య ముందుకు పొగాడు.

కూలీ లవ్వజే, రైలు కట్టవాటి శేవులో బల్లకట్టుకోసం నుంచున్నాడు. మితాయి రామయ్య కఱ శేలకు మోగినూ తీదిగా దిబ్బవాటి చింతిచెట్టు గుబులో వీడి ముట్టించాడు. సంభ్రపోయి చీకటి విచ్చేసింది. చలి గాలి రిప్పుమంటూ చెవుల్లో దూడతోంది. అసిరిగాడు కడిమిద సంచి పరచి రైతుని కూర్చోమన్నాడు. తనూ, ఎడంగా కడిమిలో

ఇప్పుడు మెక్లీస్ ను యింతకు ముందుకంటే పళ్లను తెల్లగా శుభ్రపరుచును

గావ్వవార! మీ వళ్ల ఇంతకుమునుకు కన్ను కుర్రముగాను, తెల్లగాను చేయగల మెక్లీస్ నులో శ్రాత వదాళము చేర్చువదనది. అంటే ఇంకా ఆరోగ్యవంకముగ కూడ చేయవదది. మెక్లీస్ నువది మీ వళ్ల ఎంత తెల్లంబో తాదకొనుడు.

మెక్లీస్ నుతో తెలుపుచేయబడిన పళ్లు చాలా ఆరోగ్యవంతమైనవి - దంతక్షయము నుండి సురక్షితము

మీవళ్లను మెక్లీస్ నుతో తోముకొంది. మెదంబల్లగాను, అనందదాయకమైన మనవన మీదచవిచూచెదద కడచాల మీ వళ్ల ఎంత తెల్లగానున్నలో తాదంది. దీనివలె మీ వళ్ల వూర్తిగా కుర్రవదినన్న చుగంబ రెండుద అవుతుంది.

మీ వళ్ల మీద ఏర్పడు జాడపొలలో 'రైపాయిడ్స్' అను వదాళము ఉంటుంది. ఈ 'రైపాయిడ్స్' ఎప్పుడోవప్పుడు తినివేయక పోయిన, దీనిలోని అణుములు వళ్ల మీద ఉండే ఏపాదరన తినిపే ఓలద

మెదంబల్లంబును. "రైపాయిడ్స్" కన్ను కరిగించేయారి. మెక్లీస్ నులో ఉండే శ్రక్లేక "రైపాయిడ్ - పొర్యంట" "రైపాయిడ్స్" చిహనున్నికముగాను... మరక్షరముగాను... శ్రువుగాను తొలగించును, అదే వళ్ల ఓలదను అరికట్టగల అక్కంక శ్రావనవువది.

మెక్లీస్ ను పొక్కెడు తాకవేటినే శ్రతి దినము తదయము, రాత్రివారీ కుర్రమెక ఆరోగ్యవంకమైన రైపి వళ్లకు కరిగి యుంబంది.

మెక్లీస్ ను వళ్లను అతికుర్రముగా పరికుర్రవదదును. MTY 43 TEL

★ న మ్మ క స్తు డు ★

కూర్చున్నాడు. చంద్రం సిగరెట్లు నోట్లో జేటి అగ్గిపుల్ల వెలిగించాడు. అసిరిగాడికి అరిపోయిన మట్లముక్క గుర్తుకొచ్చింది. వెంటనే చెవులోనుంచి దాన్ని తీసి అగ్గిపెట్టె అందుకుని మట్లన్నా "అక్కడి తమకు పనేటి దొరా!" అన్నాడు అసిరి. "పెట్టెలోరా" అన్నాడు చంద్రం. "అంటే!" అసిరిగాడి ముఖం ముడతలు పడింది. "నీముఖం" అన్నాడు చంద్రం, వినిపించకుండా. "యెంట్లో" అంటూ గొణుక్కున్నాడు అసిరిగాడు.

అసిరిగాడి మనస్సు మనస్సులో లేదు. నోరు ఎండిపోతోంది వాడికి. రోజూ ఆవేశం కడుపులో సారా దండిగా పడేది-అలవాటుపడిన ప్రాణం కనుక దిగజారిపోతున్నాడు. చరచరా కడిందిగి "అలా నూసా త్తాను బాబూ" అన్నాడు. ఉలిక్కిపడి 'ఎక్కడికిరా' అన్నాడు చంద్రం. "ఈడకే - దిబ్బకొడ దొంగనాయకుళ్ళు కేరతారు దొరా! వాళ్ళను అదిలించొత్తాను" అన్నాడు. చంద్రం వణికిపోతున్నాడు. "దొంగలెక్కువేరా, ఇక్కడ?" అన్నాడు. "దొంగలేటండీ, యెదవగాడిద కొడుకులు, మనోశే! తాగి తిరుగుతూ చేతుంటారు. మొన్నేగా కలగరోరి కుప్ప

దొంగి కాపలావోళ్ళను చూసింది!" అన్నాడు అసిరిగాడు. "నిజమేనంటరా?" వణికిపోతూ అడిగాడు చంద్రం. "అలా పిరికడి పోతావేం దొరా! అలాటోడివి కొంపకు పోక యెందు కిక్కడా?" కన్నులున్నాడు, వాడు. చంద్రం తెల్లముఖం వేశాడు. వెళ్ళి మాత్రం, "ఛా! నాకేంభయంరా. నీవు పోయిరా. నా దగ్గర సామగ్రి లేదనా? గురి పెట్టానంటే... గుండుకు నలుగురు 'చూరీ' అసాల్సిందే. ఎక్కడికొచ్చినా దాన్ని మాత్రం మరవను" అన్నాడు. "ఆ! అలాగుండాలి మరి మనిసంటే. ఇప్పుడే వత్తాను." అంటూ కూనిరాగంతో అసిరిగాడు వెళ్ళిపోయాడు.

చంద్రం వెళ్ళి అన్నాడేగాని, భయంతో నలిగిపోతున్నాడు. అంతా చీకటిమయం. ప్రకృతి కీమరాళ్ళ ప్రతిలో నిద్రిస్తోంది. దూరంగా దొంగవీడ తాడిచెట్లు పల్లవే మరీంత చీకటిని మింగుతున్నాయో. చంద్రం వాటి వంక చూడలేక పోతున్నాడు. అతనికి చచ్చే భయం మరి.

దిబ్బకే ఆల దొంగలొ కాపుసారా కాస్తారు. రాత్రికు కొంతభాగాన్ని దగ్గర లోని పల్లెలకు తరలిస్తారు; మరికొంత సారాని దిబ్బ మడుగులో దాస్తారు. అసిరి

గాడు అక్కడికి వెళ్ళాడు—వాడినిచూసి కొందరు చాటుగా తప్పుకున్నారు.

చంద్రానికి దెయ్యం అంటే చచ్చేభయం. చిన్నవాటి నాయనముక్కల గుర్తుకొన్నాయి. దిబ్బనైపు ఆకాగా చూశాడు. అటునుంచి కొన్ని ఆకారాలు తనవైపు వస్తున్నాయో. ఉలిక్కిపడి చంద్రం గడ్డిలో ఇరుక్కుపోయాడు. చివరకు మిణుకు మిణుకుమనే నక్షత్రంలో ప్రాణం పెట్టుకు ఉన్నాడు. నిశ్చలం భగ్గుమైంది. క్రిందికి చూశాడు. చూసాకారాలు! గుంపులుగా వచ్చి - చీలివయ్యాయి. కడిమిని మట్టుమట్టించాయి. అతని ప్రాణం ఒక్కసారి ఎగిరిపోతుండేమోననిపించింది. కళ్ళు చూసుకున్నాడు. శ్వాసకూడా పీల్చుకోటంలేదు. కుక్కైన పేసలే గడ్డిలో అతుక్కుపోయాడు.

ధాన్యం రాసివీడ గడ్డితీస్తున్న చప్పుడైంది. "అసిరిగా" అని కేకకూడా వేయలేక పోతున్నాడు. అంతలోనే అసిరిగాడు తూలుతూ నిషేలో క్రాంతి చప్పుడు చేసుకుంటూ వస్తున్నాడు. "అయ్యగోరూ" అని కేకవేశాడు. చంద్రం నోరు మెదపలేదు. అప్పుడే, అసిరిగాడి తలవీడ బలంగా మోతమోగిన చప్పుడైంది. చంద్రం మరీ లోనికి దూరిపోతున్నాడు. అసిరి నేల కొరిగి తన్నుకుంటున్నాడు. దొంగలు వచ్చు మూటలు కట్టున్నారు. అసిరిగాడు నుంచో టానికి సర్వప్రయత్నం చేస్తున్నాడు; చివరికి ఒక్కసారిగా ఊపిరిపీల్చుకుని లేచి- ఎదురుగా వచ్చేవాడిని క్రాంతి కేక్కిమించి విసిరాడు. "అబ్బా!" అని వాడు నెత్తురు కమ్మకుంటూ వెనక్కు దాడు తీశాడు. దొంగ కేకస్వరం గ్రహించి, "ఓరి మితాయి రామయ్యో!... నువ్వంటయ్యో" అని అసిరిగాడు వెంబడించాడు. చంద్రం గతుక్కుచున్నాడు. ఎక్కడి దొంగలు అక్కడ పారిపోయారు.

చంద్రం కడిమిలోంచి గడ్డి తప్పించుకుని కళ్ళలోకి ఉరికాడు. అసిరిగాడు తలవీడ నుంచి కాలేరలైన్ని చేతుల్లో ఆపుకుంటూ వెనక్కుదిరిగాడు. చంద్రం వణికిపోతూ అసిరినొచ్చి కావించుకున్నాడు. విదిలించి "ఊర్కోవయ్యో, మొగాడివి" అంటూ కసురుకున్నాడు అసిరిగాడు. ★

రాజా (REGD) హిల్స్ పాడర్

మీ ముఖానికి మృదుల, మిమ్మలను ఆకర్షించుటకై వుంచును.

రాజా (REGD) ఆన్సా సోప్ ఆయిల్

కేసరులకు, సరిమకమునకు పెంపుదలకు, చల్లదనమునకు

Use RAJA KASTURI SOAP for luxury Bath, RAJA BAR SOAP for easy washing.

MANYAM & CO.,

Raja Snow Buildings, Bangalore-3
Branches: Bombay, Madras, Madurai.

నారసింహ లేహ్యము

బంగారుతో చేరినది మేహము, నిక్షాక, నిస్పృతవ వగైరా హరించి. బలము రక్తవృద్ధి కలిగించును. 20కు. డబ్బీరు 3-4-0. పోస్టేజీ రు. 1-0-0. ఏ. ఏ. ఏ. అండ్ కో, (ఆయుర్వేద సమాజం) పెరిదేపి (పోస్టు) - వెల్లూరుజిల్లా.